

АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО НАВЧАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ СТОМАТОЛОГІЧНІЙ АКАДЕМІЇ ТА РОЛЬ МОТИВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ В ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ

**Лисаченко О.Д., Єрошенко Г.А., Пелипенко Л.Б., Шевченко К.В., Кінаш
О.В.**

Необхідною соціальною складовою отримання студентами професійних знань і навичок в закладах вищої освіти є успішна та активна адаптація їх до нових умов життя, особливо на першому році навчання. Створення умов психологічної адаптації - запорука фізичного і психічного здоров'я студентів. Вислів Сократа «Здоров'я – не все, але без здоров'я все – нічого» свідчить про те, що немає нічого ціннішого за здоров'я. Завданням і обов'язком педагогічного колективу кожного навчального закладу є збереження і підтримання здоров'я кожного із суб'єктів навчального процесу та покращення їх самопочуття.

Ключові слова: студент, адаптація, навчальний процес, здоров'я.

АДАПТАЦИЯ ПЕРВОКУРСНИКОВ К ОБУЧЕНИЮ В УКРАИНСКОЙ МЕДИЦИНСКОЙ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ АКАДЕМИИ И РОЛЬ МОТИВАЦИОННОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ В ЭТОМ ПРОЦЕССЕ

**Лисаченко О.Д., Єрошенко Г.А., Пелипенко Л.Б., Шевченко К.В., Кінаш
О.В.**

Необходимой социальной составляющей получения студентами профессиональных знаний и навыков в учреждениях высшего образования, есть успешная и активная адаптация к новым условиям жизни, особенно на первом году обучения. Создание условий психологической адаптации - это залог физического и психического здоровья студентов. Изречение Сократа «Здоровье - не все, но без здоровья все - ничего» свидетельствует о том, что нет ничего ценнее здоровья. Задачей и обязанностью педагогического коллектива каждого учебного заведения является сохранение и поддержка здоровья каждого из субъектов учебного процесса и улучшение их самочувствия.

Ключевые слова: студент, адаптация, учебный процесс, здоровье.

ADAPTATION OF FIRST-YEAR STUDENTS TO TEACHING IN UKRAINIAN MEDICAL DENTAL ACADEMY AND THE ROLE OF MOTIVATIONAL COMPONENT IN THIS PROCESS

**Lisachenko O.D., Yeroshenko G.A., Pelipenko LB, Shevchenko K.V., Kinash
O.V.**

A necessary social component for students to obtain professional knowledge and skills in higher education institutions is successful and active adaptation to new living conditions, especially in the first year of study. Creating the conditions for psychological adaptation is a guarantee of students' physical and mental health. Socrates' dictum "Health is not everything, but without health everything is nothing" indicates that there is nothing more valuable than health. The task and duty of the teaching staff of each educational institution is to maintain and support the health of each of the subjects of the educational process and improve their well-being.

Key words: student, adaptation, educational process, health.

Стрімкі темпи життя та постійні інформаційні перевантаження мають негативний вплив на розвиток особистості, саме тому адаптація людини до змін навколишнього середовища набуває великого значення. Системи шкільної і вищої освіти мають значні відмінності, які вимагають якісної перебудови психологічних звичок школяра при зміні його статусу на першокурсника вузу. Перший рік навчання виявляє студентів, які не вміють самостійно працювати і раціонально розподіляти робочий та вільний час, дехто не встигає конспектувати лекції, готуватись до занять, що часто призводить до хронічного невстигання у навчанні. У процесі розвитку особистості майбутнього фахівця особливе значення має саме початковий етап навчання. Чим ефективніший процес адаптації першокурсників, тим буде вищим рівень навчальної мотивації, результативність навчальної діяльності та психологічний комфорт на старших курсах. Перший рік навчання важливий тому, що в цей період у студента

відбувається багато емоційно-особистісних і когнітивних змін, кількість яких перевищує всі (разом взяті), які припадають на весь період навчання у закладі вищої освіти. Стреси та переживання обумовлені ситуацією появи нових і незвичних вимог для студента [2]. Серед емоцій, характерних для періоду адаптації студентів, переважають внутрішня напруженість та невпевненість у власних силах, спостерігається підвищена тривожність та порушення сну. Іноді першокурсники зустрічаються з труднощами, які пов'язані з незнанням студентських прав та обов'язків.

Адаптація до навчально-виховного процесу в Українській медичній стоматологічній академії є активним і творчим процесом, направленим на пристосування студентів до умов соціального середовища у виші [1, 3].

Емоційний клімат в групі є одним з вирішальних мікросоціальних факторів формування особистості. Щирі і дружні відносини в групі сприяють оптимізації процесу адаптації студентів до процесу навчання та вирішують більшість проблем, що виникають у першокурсників. Важливу роль в цей період адаптації відіграють куратори, які виконують функцію помічників, наставників, товаришів і саме їхньої допомоги і підтримки потребує більшість студентів.

Провідними мотивами у більшості студентів для швидкої адаптації в навчальній діяльності вузу є: бажання добре навчатися; придбати якісні знання; стати висококваліфікованим фахівцем; отримати диплом; забезпечити успішну професійну діяльність у майбутньому. Опитування студентів показало, що ефективність навчальної діяльності залежить від мотивації до навчання і головним стимулом їхнього вступу до УМСА, є зацікавленість майбутньою професією - 64% [2].

Крім вітчизняних студентів на навчання в УМСА прибувають іноземні студенти, які маючи специфічні етнічні та психологічні особливості, змушені долати різного роду психологічні, соціальні, моральні, релігійні бар'єри, освоювати нові види діяльності і форми поведінки. Багато з них вперше вирушили в далеку мандрівку, з певними проблемами зі знанням мови

(навчання проводиться російською та англійською), вимушені опанувати предмети на чужій для них мові. Інтеграція теоретичного і прикладного аспектів проблеми адаптації іноземних студентів до навчання в академії є передумовою активної діяльності в процесі успішного функціонування індивіда. Адаптація іноземних громадян до нових соціокультурних умов при вступі до вищого навчального закладу є основним чинником, що впливає на ефективність освітнього процесу [4]. Особливості адаптації іноземних студентів визначаються комплексом різноманітних факторів, тому цей процес повинен бути організованим, цілеспрямованим та комплексним і включати пристосування до нових кліматичних умов, часу, нової освітньої системи, нової мови спілкування та культури України. В процесі адаптації таких студентів до навчання виділяють наступні умови: формування ціннісного потенціалу освіти; організацію процесу адаптації студентів; виховання у студентів поваги до традицій вузу, а саме УМСА.

Всім бажаючим надається консультативна підтримка практичного психолога, проводяться психологічні тренінги, які дають позитивні результати та полегшують процес адаптації студентів до навчання в академії. Співпраця практичних психологів з кураторами груп орієнтована на пропаганду здорового способу життя та профілактику шкідливих звичок. Наставники надаються першокурсникам поради щодо встановлення режиму навчання й відпочинку, рекомендації щодо налагодження дружніх стосунків у групі, інформують про новини в академії [3].

Успішна адаптація першокурсника сприятиме подальшому особистісно-професійному розвитку, вплине на якість отриманих знань, створить комфортне перебування в вузі та забезпечить незабутнє студентське життя.

Список літератури

1. Климач Т.М. Моніторинг проходження соціальної та психологічної адаптації студентів першокурсників ВДНЗУ «УМСА» / Т.Г. Климач, В.І. Шепітько, Г.А. Єрошенко, О.Д. Лисаченко // Збірник статей XII міжнар. науково-практичної конфер. «Адаптаційні можливості дітей та молоді» - Одеса, 2018. – С. 113-117.

2. Перепечіна Н. Психологічна адаптація студентів-першокурсників до навчання у виші / Н. Перепечіна // Соціальна психологія. – 2011. – № 6. – С. 122–131.
3. Шепітько В.І. Психологічні аспекти соціальної адаптації студентів першокурсників до навчання в Українській медичній стоматологічній академії / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, Н.В. Борута // Abstracts of III international scientific and practical conference «Man and environment, trends and prospects» - Токіо, 2020. – С. 193-195.
4. Шепітько В.І. Особливості адаптації іноземних студентів до навчального процесу на кафедрі гістології, цитології та ембріології в УМСА / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, І.М. Донець та ін. // Збірник статей міжнародної наукової конференції «Освіта і наука у мінливу світі: проблеми та перспективи розвитку - Дніпро, 2019. – С. 225-227.